

Handlingsprogram for Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) og Regional transportplan (RTP) i Vestfold

Rullering
Handlingsprogram
RPBA og RTP
2023-2026

Innhold

1. Bakgrunn	2
2. Hovedgrepene i planene	3
Bygger opp om samfunnsmålene i RPBA og RTP	3
Arealbruk, klima og natur.....	5
Kompakt by- og stedsutvikling	6
Mobilitet.....	6
3. Fylkeskommunens rolle og virkemidler	7
Fylkeskommunens rolle i nye Vestfold.....	7
Prosessen.....	8
Ansvar og budsjett.....	8
Oppfølgingen av planene på andre områder	8
4. Innsatsområder og tiltak	9
1. Byer og tettstedet.....	9
2. Transport og mobilitet mellom byer, tettsteder og regioner	9
3. Vern av matjord, viktig natur, landskap og kulturmiljø.....	9
4. Forskning, kompetanseheving og nettverk	9
1. Byer og tettsteder	9
5. Lenker til de regionale planene og andre relevante handlingsprogram.....	20
6. Vedlegg.....	20

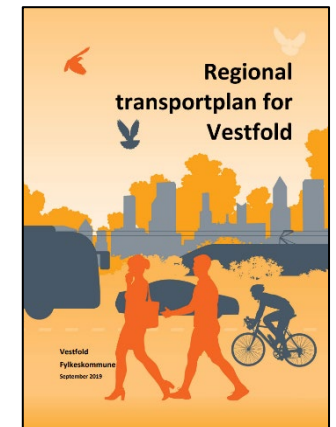
Handlingsprogram for Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) og Regional transportplan for Vestfold (RTP) 2023-2026.

1. Bakgrunn

Regional planstrategi 2020-2024, «Å utvikle Vestfold og Telemark, - verdiskaping gjennom grønn omstilling» (RPS) for fylkeskommunen anbefaler å utarbeide et felles handlingsprogram for de regionale areal- og transportplanene i Vestfold og Telemark. Siden det våren 2022 ble vedtatt å dele fylket fra 2024, er det valgt å samordne handlingsprogrammene til areal- og transportplanene som vil gjelde innenfor de to fremtidige fylkene. For Vestfold gjelder dette Regional plan for bærekraftig arealbruk (RPBA) og Regional transportplan (RTP). RPS setter tydelige ambisjoner for en bærekraftig og grønnere profil i den regionale politikken.

For å skape bærekraftig utvikling må samfunnet arbeide med klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Det er sammenhengen mellom disse som er avgjørende for om noe er bærekraftig. Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Av de 17 bærekraftmålene er mange av dem relevante for utviklingen av et fylket. Den regionale planstrategien (RPS) 2020-2024 har systematisert innsatsområdene i forhold til relevante og prioriterte bærekraftsmål.

I **Budsjett- og økonomiplan for 2021-2024** står det: «Grønn omstilling skal sikres i arbeidet med handlingsprogrammet.», og videre: «Handlingsprogrammene samordnes samtidig som tiltakene dreies i tråd med prioriteringene i regional planstrategi (RPS). Dette sikrer at RPS følges opp og at hele porteføljen for handlingsprogrammene inngår i grønn omstilling.» Dette er lagt til grunn i revideringen av handlingsprogrammet og prioriteringene.

2. Hovedgrepene i planene

Målet med RPBA og RTP er en mer bærekraftig utvikling, arealbruk og transport i fylket. Ved å samordne arealbruken og transport kan vi sikre god ressursutnyttelse, begrense klimagassutslipp og ta vare på viktige kultur- og naturverdier. Fylkeskommunen er en regional utviklingsaktør som ønsker å påvirke og legge føringer for hvordan kommunene innretter sin planlegging. Formålet er å skape en bærekraftig byutvikling, med transportløsninger med et godt og klimavennlig mobilitetstilbud.

Dette handlingsprogrammet sammenstiller og fornyer de eksisterende handlingsprogrammene fra de to planene og inkludere nye tiltak tilkommet i perioden. Det er gjort en gjennomgang av status på tiltak i eksisterende handlingsprogram, og en del av tiltakene er foreslått videreført.

Bygger opp om samfunnsmålene i RPBA og RTP

RPBA inneholder åtte samfunnsmål som ble utarbeidet i første utgave av planen i 2013. Disse målene er utformet som framtidvisjoner og er i all hovedsak aktuelle også i dag. Mål nr. 6 er videreført i en omformulert versjon som ble vedtatt i transportplanen. Tiltakene i dette reviderte handlingsprogrammet skal bidra til å nå samfunnsmålene, i tillegg til følge opp vedtaks punkter som har kommet i perioden som Vestfold og Telemark fylkeskommune. Samfunnsmålene til RPBA (og RTP):

1. Vestfold er en bærekraftig og framgangsrik region
2. Vestfolds matjordareal er økt, og de spesielle og uerstattelige verdiene i Vestfolds natur, kulturlandskap og kulturmiljøer er bevart
3. Byene, tettstedene og bygdene i Vestfold er attraktive og livskraftige
4. Vestfold er konkurransedyktig nasjonalt og internasjonalt, og trekker til seg kompetent arbeidskraft og nyskapende virksomheter
5. Ulikheter i folkehelse og levekår er redusert
6. Et miljøvennlig, sikkert og effektivt transportsystem som fremmer folkehelse, by- og tettstedsutvikling, næringsutvikling og en bærekraftig arealutvikling (rev. i RTP)
7. Vestfold er et foregangsfylke for reduserte klimagassutslipp og miljøvennlig energibruk
8. Samfunnssikkerheten i Vestfold er svært høy

Figur: FNs bærekraftsmål som viser at økonomisk bærekraft er avhengig av at økologisk og sosial bærekraft. Kilde: Azote for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University

Handlingsprogrammet skal konkretisere hvordan vi skal nå samfunnsmålene. Målene har underpunkter som utdyper målene. Punktene under samfunnsmål 6, er videreført som effektmål i RTP.

Figur 1 Samfunnsmålene i RPBA

Denne rulleringen skal i tillegg spesielt sikre en grønnere profil på tiltakene i tråd med RPS 2020-2024 og vedtak i perioden. I sak 178/21, verbalforslag punkt 5, sier at fylket skal jobbe for å bli et arealnøytralt fylke. Det er gjort en evaluering av status for gjeldende handlingsprogram som bakgrunn.

Handlingsprogrammet er innrettet med tanke på økt samarbeid mellom fag og sektorer. Tiltakene er derfor sortert under innsatsområder, og ikke fagområder. Handlingsprogrammet skal bidra til at de to planene sees i sammenheng med hverandre, og løses i samarbeid og av ulike av sektorer og fagområder.

Arealbruk, klima og natur

Dagens forbruk av naturarealer er ikke bærekraftig. Arealutviklingen i Norge skjer i strid med de mål og prinsipper Stortinget har vektlagt for å sikre en bærekraftig utvikling, og naturhensyn taper ofte for utbyggings- og næringsutviklingshensyn i dagens planpraksis i kommunene¹. Arealendringer er den klart viktigste negative påvirkningsfaktoren for truede arter², og utbygde arealer er i praksis tapt som leveområde for mange av artene som levde der tidligere. Det kan ta svært lang tid, eller være umulig, å gjenskape ødelagt natur. Endringer i arealbruk fra natur til bebygde områder fører i tillegg til økte utslipp av klimagasser, særlig om arealer med store karbonlagre som produktiv skog og myrer bygges ned.

Skal vi stanse tapet av naturmangfold og redusere klimagassutslipp som følge av arealbruksendringer, må vi bli arealnøytrale. Arealnøytralitet betyr netto null tap av natur. Det betyr at vi må gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur. Innføring av arealregnskap og arealbudsjet i kommunene og på regionalt nivå er et viktig tiltak for å løse dette.

Kompakt by- og stedsutvikling og utvikling/transformasjon av allerede bebygde områder er et klimatililtak i seg selv. Det sparer viktig natur, arealer som binder CO2 og bidrar til klimatilpasning, i tillegg til å ivareta livsgrunnlaget til dyr og planter. Kompakte byer og tettsteder bruker også mindre energi per person til transport, og muliggjør økt bruk av deleløsninger.

Figur 2. Fotokreditering. «La Naturen Leve»

¹ Simensen, T., Winge, N., Holth, F., Stange, E., Barton, D. N. og Sandkjær Hanssen, G. (2022). *Bærekraftig arealbruk innenfor rammen av lokalt selvstyre*. KS FOU-rapport.

² Artsdatabanken (2021). *Påvirkningsfaktorer. Norsk rødliste for arter 2021*. <https://www.artsdatabanken.no/rodlisterforarter2021/Resultater/Pavirkningsfaktorer>. Nedlastet 17/10/2022.

Kompakt by- og stedsutvikling

Hovedgrepet i RPBA er kompakt by- og stedsutvikling. I RTP handler bærekraftig areal- og transportpolitikk om at utbyggingen bør skje konsentrert, rundt knutepunkter og langs hovedtraséer for kollektivtrafikken. For Vestfold innebærer dette å intensivere innsatsen i byene og tettstedene. I tråd med de regionale planene skal vi tilrettelegge for en kompakt byutvikling med boliger og funksjonsblanding. Samtidig er det viktig å sikre kvalitet i de fysiske omgivelsene, fremme et variert tilbud, sosiale møteplasser, næringsutvikling, grønn mobilitet, og bidra til god knutepunktutvikling. Et universelt utformet kollektiv- og gangsystem vil sikre at flest mulig uavhengig av funksjonsnivå kan delta aktivt i hverdagen.

Nye trender innen sirkulærøkonomi, delingskonsepter, klimasmarte løsninger, boformer med mer, lanseres i raskt tempo og vil prege byene og næringsutviklingen fremover. Byene og tettsteder vil framover utvikles med større bevissthet og ambisjoner innen sirkulærøkonomi, klimatilpasning, utslippsreduksjon og energibruk. Her har fylkeskommunen en viktig oppgave med å spre kunnskap og være en pådriver.

Mobilitet

En forutsetning for en bærekraftig mobilitet er mindre bruk av fossilt brennstoff. Utfordringen er å skape gode og effektive løsninger for forflytning av personer og varer, samtidig som bruken av fossildrevne kjøretøy reduseres. Dette utfordrer oss til å tenke helt nytt rundt temaet mobilitet.

I byområdene kan mobilitet for alle skapes gjennom et godt kollektivtilbud og tilrettelegging for gående og syklist, samt utvikling av delt mobilitet (el-sparkesykler, el-sykler, delbiler, m.m.) knyttet kollektivknutepunkt og bo- og arbeidsstedskonsentrasjoner. I byområdene er det vedtatt et nullvekstmål for personbiltrafikken, og at veksten i persontransport skal tas med gange, sykkel og kollektivtransport. Med bruk av ny teknologi, bevisst arealplanlegging og utvikling av kollektivtilbud, knutepunkter og mobilitetspunkter for delt mobilitet, kan reiser med alternative transportformer til egen bil i tiden fremover bli mer sømløse og effektive. For å minske bilavhengigheten bør det tilrettelegges for at publikumsrettede virksomheter kan etablere seg sentralt i byer og tettsteder, samt i knutepunkter for kollektivtrafikken.

Nye løsninger for bylogistikk og varelevering er under uttesting flere steder i Norge. En mer miljøvennlig og trafiksikker bylogistikk vil være viktig for opplevelsen av å ferdes og oppholde seg i sentrumsområdene. Det ble gjennomført en pilot for varelevering med lastesykkel i Tønsberg sentrum våren 2022. Erfaringene herfra er nyttige for videre arbeid med dette temaet.

R1

HOVEDGREPET I PLANEN

Hovedvekten av all vekst i Vestfold skal skje som fortetting og transformasjon i eksisterende byer og tettsteder. Lokalisering av arbeidsplasser, boliger og kommersielle, kulturelle og sosiale funksjoner skal fremme funksjonsblanding og bidra til utviklingen av kompakte og levende byer og tettsteder.

**Veksten i
persontransport
i byene tas med
gange, sykkel og
kollektivtransport**

For reiser mellom byer og regioner vil togtilbudet utgjøre ryggraden i kollektivsystemet. God tilknytning mellom tog og lokalt kollektivtilbud vil være avgjørende for at folk skal kunne reise kollektivt på hele reisen. Mobilitetspunkt på stasjonene med tilbud om delingsmobilitet vil kunne løse «first and last mile»-behovet og skape flere sømløse reiser.

3. Fylkeskommunens rolle og virkemidler

Fylkeskommunen tar i bruk ulike virkemidler for oppfølging av den regionale politikken, blant annet gjennom strategier og handlingsprogram, samarbeids- og utviklingsprosjekter, forpliktende avtaler, «pakker» og partnerskap, tilskuddsordninger, kommunikasjon, kunnskapsproduksjon, kompetanseutvikling, nettverksarbeid, prosess- og planfaglig veiledning og høringsuttalelser.

Det er viktig at fylkeskommunen er en aktuell samarbeidspart og kunnskapsleverandør for kommunene og andre utviklingsaktører. Gjennom handlingsprogrammet kan fylkeskommunene ta en aktiv rolle som pådriver for klimaomstilling, så vel som å følge opp bærekraftmålene og intensjonene i planene. Det er oppgaver som krever bred samhandling internt i fylkeskommunen, så vel som med kommunene, næringsliv og sentrale myndigheter m.fl. I handlingsprogrammet er derfor nettverk og samarbeid et sentralt innsatsområde.

Fylkeskommunens rolle i nye Vestfold

Fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler må tilpasses de rammebetingelsene som til enhver tid finnes. Nye Vestfold fylke vil bestå av 6 store og robuste kommuner, med høy fagkompetanse og integritet. Fylkeskommunen må tilpasse seg kommunenes behov, slik at vi fortsatt vil være en foretrukket og attraktiv samarbeidspartner. For å få til et godt samarbeid, er det viktig med gjensidig tillit, både mellom fylkeskommune og kommuner, samt mellom administrasjon og politikere.

En måte å samhandle på er å inngå forpliktende avtaler. Eksempel på dette er samarbeidsavtalen om Bypakke Larvik. Forpliktende samarbeid kan inngås for andre oppgaver enn samferdsel, for eksempel i næring- og byutvikling som en måte å øke innsatsen for bærekraftig klimaomstilling i ulike prosjekter.

Erfaringsvis er det viktig at fylkeskommunen har både personressurser og økonomiske ressurser til å bistå kommunene. Vi vet at vi er en etterspurt kunnskapsleverandør, ikke minst innen statistikk og analyser. Fylkeskommunen ønsker i tillegg å være i forkant som kunnskapsutvikler for å være en aktuell samarbeidspart.

Fylkeskommunen skal ivareta mange hensyn når det gjelder regional utvikling. For å sikre en sammenheng mellom planer, strategier og handlingsprogrammer som gjelder for fylket og oppfølging av disse, er det viktig med et godt og tverrfaglig samarbeid internt mellom sektorer og fagområder. En viktig forutsetning for dette, er en tydelig ledelse om veivalg.

Proessen

Dette handlingsprogrammet er en rullering av eksisterende vedtatte handlingsprogrammer og er innrettet slik at det i hovedsak ikke skal forplikte andre parter. Medvirkning med kommunene er gjennomført på administrativt nivå, og innspill fra kommunene har bidratt til å forme programmet. De regionale planene med mål og handlingsprogram er behandlet i kommunene. Virketiden for dette reviderte handlingsprogrammet er satt til å gjelde i 4 år, fra 2023 – 2026, og vil fungere i en periode også etter at nye Vestfold fylke er etablert. Etter at fylket har vedtatt en ny planstrategi i 2024, vil behovet for en revidering av handlingsprogrammet vurderes på bakgrunn av ny politikk.

Proessen med programmet har vektlagt samarbeid internt med sikte på en tverrfaglig oppfølging av temaene i planene. Det har vært møter med de fagområder som det er naturlig å innlemme i dette arbeidet, som har lagt inn tiltak i programmet. Her kan nevnes bla. næring, kulturarv, folkehelse og klima.

Ansvar og budsjett

Handlingsprogrammet peker på hvilken seksjon som har ansvar for gjennomføringen av de enkelte tiltak, inkludert finansiering av tiltakene. Noen tiltak er i gang og er finansiert, andre har ikke startet. Noen tiltak finansieres via driftsmidler, andre har eksterne midler som for eksempel Klimasatsmidler, eller tilsvarende. Flere av tiltakene vil kreve finansiering for å kunne gjennomføres.

Oppfølgingen av planene på andre områder

Det er mange løpende aktiviteter som følger opp RPBA og RTP, uten at disse framkommer som egne tiltak i handlingsprogrammet. Programmet peker på tiltak og aktiviteter som er prioriterte eller som er krevende både ressurs-, tidsmessig og økonomisk. Det er et omfangsrikt handlingsprogram der mange personer og seksjoner involveres i gjennomføringen. Mange løpende oppfølgingsoppgaver kommer i tillegg til tiltakene nevnt i programmet.

De regionale planretningslinjene og bestemmelsene er viktige styringsverktøy i offentlig ettersyn av kommunale plansaker og i veiledningen av kommunene. Å følge opp dette arbeidet er en ressurskrevende jobb hvor ulike fagområder bidrar til felles uttalelser. I dette programmet er ikke saksbehandling tatt med, men det er en viktig og lovpålagt aktivitet for oppfølging av bl.a. de regionale planene. Det er heller ikke oppgaver av løpende karakter eller prosjekter der fylkeskommunen ikke har en ledende eller viktig deltagende rolle.

Fylkeskommunen har vedtatt flere tilgrensende strategier med handlingsprogram som vil utfylle tiltakene i dette handlingsprogrammet. Dette gjelder spesielt regional strategi for forskning, innovasjon og næring 2022-2030, Regional strategi for reiseliv og opplevelser 2022-2030, Kulturstrategi 2021-2024, Regionalt næringsprogram for landbruket og Regional klimaplan for Vestfold med handlingsprogram. Disse er lenket til nederst i dokumentet.

4. Innsatsområder og tiltak

Det er identifisert fire innsatsområder for å følge opp de to regionale planene for Vestfold:

1. Byer og tettstedet
2. Transport og mobilitet mellom byer, tettsteder og regioner
3. Vern av matjord, viktig natur, landskap og kulturmiljø
4. Forskning, kompetanseheving og nettverk

Hvert av innsatsområdene har flere undertema med tiltak. Tre av innsatsområdene bygger direkte opp under tre av samfunnsmålene i RPBA/RTP., men vil også indirekte bygge opp om de øvrige målene og FNs bærekraftsmål. Det er tatt høyde for at det kan komme strategiske initiativ og politiske verbalvedtak i løpet av handlingsprogrammets virketid. Der disse bygger opp om samfunnsmålene og innsatsområdene vil de kunne bli prioritert inn som en del av handlingsprogrammet.

1. Byer og tettsteder

Samfunnsmål nr. 3: Byene, tettstedene og bygdene i Vestfold er attraktive og livskraftige.

Mange av svarene på en bærekraftig utvikling av fylket ligger i å lykkes med utviklingen av byene og tettstedene. Det er hovedgrepet i RPBA, og et viktig innsatsområde i Vestfold. Byene og tettstedene skal utvikles som levende og kompakte sentra, der grønn mobilitet er prioritert. Sentrumsområdene skal være naturlige destinasjoner for handel, service og kultur, samt attraktive møteplasser for alle. Folk og bedrifter skal ha lyst, mulighet og behov for å bo og etablere seg i sentrumsområdene i Vestfold. Byene er viktige næringsklynger med grobunn for innovasjon, nytenking og sirkulær økonomi. Gjennom tiltak under dette innsatsområdet skal fylket jobbe for å fremme bærekraftige, attraktive og livskraftige byer og sentra, i samarbeid med kommunene og andre aktører.

1.1 - Kompakt byutvikling og fortetting					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/Status
Lokalisering	Styrke byene som regionale attraktive vekstsentre og drivkraft for utvikling i fylket. Bidra til miljø- og klimavennlig areal- og transportutvikling og redusere byspredning og nedbygging av jord, natur og kulturlandskap.	<ul style="list-style-type: none"> Være et foregangseksempel ved (re)lokalisering av egne virksomheter. Pådriver for riktig lokalisering av ulike formål og funksjoner i kommunale prosjekter og planlegging 	FK	SIK-SP SMM -STR	Følges opp med interne ressurser og driftsmidler
Knutepunktutvikling	Riktig fortetting og (by-)utvikling rundt knutepunktene. Tilrettelegging for sømløse overganger mellom transportformer for både boende og besøkende.	<ul style="list-style-type: none"> Etterspørre og delta aktivt i utredninger, lokalt plansamarbeid og støtte aktiviteter som mulighetsstudier og planer knyttet til stasjoner på Vestfoldbanen. Innhente oppdatert kunnskap om mobilitetspunkt for mikro- og delingsmobilitet og gjennomføre pilot- og oppskaleringprosjekter knyttet til dette. 	Bane NOR og kommunene	SMM-STR SIK-SP SMM-KM	Pågående og nye prosjekter følges opp med interne ressurser og driftsmidler
Fortetting med kvalitet	Vestfolds byer og tettsteder skal utvikles til attraktive og gode steder å leve, jobbe og besøke. Historie og identitet skal respekteres og ivaretas ved fortetting og utvikling.	<ul style="list-style-type: none"> Bidra til kompetanseheving gjennom nettverk, i samarbeidsprosjektet og tilskuddsordninger 	FK	SIK-SP KRIF- Kulturarv	Følges opp med interne ressurser og driftsmidler
	God utforming og estetikk i byer spesielt. «Dagens bygg er morgendagens kulturminner»	<ul style="list-style-type: none"> Sette ny arkitektur på agendaen i bla. nettverk Plan & utvikling 	FK	SIK-SP KRIF- Kulturarv	Ikke startet - Vurderes i perioden
1.2 - Forpliktende samarbeid, pakker og partnerskap					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/Status
Bypakker	Sikre miljø- og klimavennlig areal- og transportutvikling (nullvekstmålet) og attraktive by- og sentrumsområder, gjennom samarbeid med relevante aktører (kommuner, SVV, Jernbanedirektoratet, m.fl).	<ul style="list-style-type: none"> Videreføre forpliktende samarbeid og partnerskap med Tønsberg kommune og Larvik kommune. Tønsberg: Planlegge etablering av ny fastlandsforbindelse som vil skape et robust transportsystem, og samtidig åpne mulighetene for prioritering av gange, sykkel og kollektiv fremfor bil i bysentrum. Larvik: Strategisk samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer for å nå mål om økt bruk av gange- sykkel og kollektiv, og et attraktivt bysentrum Inngå forpliktende samarbeid med kommuner som igangsetter arbeid med bypakker. Følge opp innspill til handlingsprogram for fylkesveinetet. 	FK eier Bypakke Tønsberg. K eier Bypakke Larvik.	SMM-STR SIK-SP	Pågående arbeid, finansieringskilder varierer.
Byutviklings-prosjekter og områdeutvikling.	Bidra til effektive og gode planprosesser med	<ul style="list-style-type: none"> Tilby forpliktende partnerskap/ samarbeidsavtale i viktige utviklingsområder der det er ønsket og hensiktsmessig for å sikre kvalitet og klimamål mm. 	Varyerer, FK er enten eier eller	SIK-SP SMM-STR ØSE- Eiendom	Pågående og nye prosjekter følges opp med interne ressurser og driftsmidler.

	høye ambisjoner for reduksjon i klimagassutslipp og energibruk og klimatilpasning.	<ul style="list-style-type: none"> Videreføre pågående og innlede nye samarbeid i større byutviklingsprosesser og planprosesser. Være et foregangseksempel i utvikling og salg av FKs egne eiendommer 	samarbeidsart.	NIK-NE	
1.3 - Byrom, blågrønne strukturer og møteplasser					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/Status
Byrom og møteplasser	Fremme trivsel, attraktivitet, folkehelse og byene som gode bosteder med godt naboskap.	<ul style="list-style-type: none"> Støtte kommunene med tilskudd, samarbeid, kunnskap og personressurser etter behov. Veiledning og kunnskapsdeling i nettverk. Fremme og innføre strategi for lekeareal i byrom i tråd med prosjektet «Tettere byer med høyere kvalitet» Styrke uteromskvaliteter og opprustingen av byrom og parker. 	FK	SIK-SP OF-FL	Pågående og nye prosjekter følges opp med interne ressurser og driftsmidler
Urban dyrking	Økt kompetanse om urban dyrking. Møte interessene for dyrking i byene. Styrke sosial bærekraft gjennom nabolagsdyrking og fremme matkunnskap	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre prosjektet «Urbant landbruk». 	FK eier. samarbeid Statsforvalteren	NIK-NE SIK-SP	Prosjekt finansiert gjennom HKAPs Klima og miljø midler Pågår ut 2023.
Bynatur	Ivareta og restaurere natur og biologisk mangfold i urbane strøk.	<ul style="list-style-type: none"> Framskaffe og dele kunnskap om reparasjon av ødelagt bynatur. Bidra gjennom tilskudd til lokale prosjekter, kartlegging, analyser ol.. Bistå i økosystemkartlegging i flere kommuner 	FK	SIK-SP	Nytt tiltak
1.4 - Grønn mobilitet i by- og sentrumsområder					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/Status
Gode og bærekraftige løsninger for bylogistikk	Fremme konsolidering og smarte løsninger for vare- og servicetransport i bysentra som bygger opp om et attraktivt bymiljø og økt trafiksikkerhet.	<ul style="list-style-type: none"> Innhente kunnskap og gjennomføre pilotprosjekter. Samarbeid med andre fylkeskommuner om tematikken. 	FK i samarbeid med andre fylker og kommuner	SMM-STR	Følges opp med interne ressurser og driftsmidler
Smarte mobilitetsløsninger	Fremme delemobilitet, mobilitetspunkt og løsninger for reiseplanlegging og billettering mm.	<ul style="list-style-type: none"> Innhente kunnskap om delemobilitet, mobilitetspunkt og digitale løsninger for reiseplanlegging og billettering. Gjennomføre pilotprosjekter og erfaringsdeling. Sikre gode løsninger for datafangst. 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-STR SMM-KOLL	Pågående arbeid som følges opp med interne ressurser
	Få økt kunnskap om delemobilitet. Gjøre delemobilitet mer tilgjengelig og synlig som integrert del i mobilitetspunkt.	<ul style="list-style-type: none"> Delta i et europeisk samarbeidsprosjekt ("Shared Digital Mobility Hubs"). Dialog og erfaringsutveksling med byer, regioner, delemobilitetsaktører og akademia. Pilotere og oppskalere delemobilitetsløsninger og mobilitetspunkt i Grenland og Tønsberg. Undersøke muligheter for integrering av delemobilitetsløsninger i reise- og billett-apper. Lede det lokale partnerskapet, m/VTFK, Porsgrunn, Skien, Tønsberg og SVV. 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-STR SMM-KOLL SIK-SP	Egne ressurser, finansiert med 2,5 mill. kr. fra Interreg/EU over 3 år

Prioritering av sykkel, gange og kollektivtransport	Øke gange- og sykkelandelen i byer og tettsteder. Få på plass et overordnet hovednett for sykkel, som følger opp den vedtatte sykkelstrategien i fylket. Finne gode koblinger mot det kommunale sykkelnettet. Sikre god fremkommelighet for kollektivtrafikken.	<ul style="list-style-type: none"> Innhente kunnskap om miljøvennlig transport og mobilitet. Følges opp gjennom handlingsprogram for fylkesveier, bypakker, gatebruksplaner og i planuttalelser. Økt kunnskap om "first and last mile" løsninger for hele reisekjeder. Definere hvilke fylkesveier som skal prioriteres for tiltak som en del av et overordnet hovednett for sykkel. Utrede muligheter for utbedringer i kryss med kommunalvei der dette henger sammen med hovednett for sykkel i byområdene. Innhente kunnskap om kollektivtransportens fremkommelighet på fylkesveinettet. 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-STR SIK-SP	Pågående arbeid som følges opp med interne ressurser Fysiske tiltak prioriteres innenfor handlingsprogram for fylkesveier.
Drift av gang- og sykkelanlegg	Gjøre det lett, trygt og attraktivt for flere å sykle og gå hele året.	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre sykkelveiinspeksjoner. Utbedre dekke med mer der mangler oppdages gjennom inspeksjoner. Gjennomføre pilotprosjekter for smartere drift av gang- og sykkelanlegg. 	FK	SMM-STR SMM-DRI	Finansieres over driftsbudsjettet
Mobilitetsutredninger knyttet til arealplaner	Bidra til riktig lokalisering av virksomheter og at flere ansatte og besøkende reiser kollektivt, går eller sykler til dagens og fremtidige større virksomheter, samt en effektiv og miljøvennlig varelevering og logistikk.	<ul style="list-style-type: none"> Utarbeide veileder for mobilitetsutredninger i arealplaner for større utbyggings- og relokaliseringprosjekter. Lage mobilitetsutredninger for egne virksomheter. 	Ja FK i samarbeid med kommuner	SMM-STR	Nytt arbeid som følges opp med interne ressurser og driftsmidler
Vestfoldbyene som del av tilskuddsordning til regionbyene	Sikre videreføring og arbeide for mer ressurser gjennom den statlige tilskuddsordningen til fem regionbyer som faller utenfor de statlige ordningene om byvekstavtaler og belønningsmidler, og som har mye av de samme problemstillingene knyttet til areal- og transportutvikling.	<ul style="list-style-type: none"> Arbeide sammen med de fire andre byregionene (Arendal, Ålesund, Haugesund, og Bodø) inn mot sentrale myndigheter for å bli en del av en statlig tilskuddsordning til regionbyene. Arbeide for at Vestfoldbyene enten får mer midler samlet, eller får separat tildelt tilsvarende midler som de andre byene. 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-STR	Pågående arbeid som følges opp med interne ressurser
Regionalt regnskap for bærekraftig mobilitet	Skaffe oversikt over utviklingen av bærekraftig mobilitet gjennom et regionalt regnskap tilsvarende det nasjonale regnskapet som er beskrevet i NTP.	<ul style="list-style-type: none"> Utarbeide et regionalt regnskap for bærekraftig mobilitet, bla. sykkelregnskap på definerte hovedakser. 	FK	SMM-STR	Nytt arbeid som gjennomføres med interne ressurser.
Universell utforming	Øke deltagelse i samfunnet, folkehelse og fysisk aktivitet	<ul style="list-style-type: none"> Arbeid med tilrettelegging av sentrumsnære turveger med UU-utforming, UU av kollektivtrafikken (busser, holdeplasser og informasjon) 	FK	SIK-SP SMM-STR SMM-KOLL NIK	Pågående arbeid. Finansiering avklares i budsjettet.

1.5 - Kulturmiljø i byer og tettsteder					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Ringvirknings-analyser av kulturarernaer	Måle samfunnsøkonomiske ringvirkninger av verdifulle kulturmiljøer. Vise økonomisk ringvirkninger av kulturminner	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre samfunnsøkonomisk analyser som vurderer verdien av kulturarv. 	FK	KRIF-Kulturarv	
Formidling av kulturarven	Formidle kulturarven i fylket og gjøre den tilgjengelig for alle.	<ul style="list-style-type: none"> Universell utforming og tilrettelegging av kulturmiljøer. 	FK	KRIF-Kulturarv	Pågår.
Kulturmiljøer i byer og tettsteder	Ivareta og videreutvikle kulturmiljøer av nasjonal interesse i byer og tettsteder	<ul style="list-style-type: none"> Sørge for at kulturmiljøene av nasjonal interesse i temakart implementeres i Riksantikvarens nye nasjonale oversikt. Prioritere tiltak av nasjonal interesse ved fordeling av tilskuddsmidler. 	FK	KRIF-Kulturarv	Pågår.
Vederlagsfri arkeologi innenfor langsiktige utviklingsgrenser (LUG)	Tilrettelegge for utbygging i områder innenfor langsiktige utviklingsgrenser (LUG) hvor kommunene ønsker utvikling.	<ul style="list-style-type: none"> Videreføre ordningen med vederlagsfri arkeologi innenfor langsiktige utviklingsgrenser (LUG) 	FK	KRIF-Kulturarv	
1.6 - Sentrumsutvikling, handel og næring					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Handel og næring i byer	Økt kunnskap om bruk av handelsanalyser i planlegging, samt nye handelsformers innvirkning på næringsutviklingen i byene spesielt.	<ul style="list-style-type: none"> Følge opp arealbruk og lokalisering Tilby kurs i bruk av handelsanalyser Initiere samarbeid mellom byutvikling og næringsutvikling Bidra til lokalisering som underbygger attraktive og klimavennlige byer. 	FK	SIK-SP NIK-NE	Nytt arbeid vil gjennomføres med interne ressurser.

2. Transport og mobilitet mellom byer, tettsteder og regioner

Samfunns mål nr. 6: Et miljøvennlig, sikkert og effektivt transportsystem som fremmer folkehelse, by- og tettstedsutvikling, næringsutvikling og en bærekraftig arealutvikling.

Utslipet fra veitrafikk utgjør nasjonalt ca. 20 % av de totale klimagassutslippene. Skal målene i Parisavtalen nås, må klimagassutslipp knyttet til transport reduseres betydelig. Tiltak for å få ned utslipp fra transport er nullvekst i biltrafikk i byområdene, overgang til fossilfritt drivstoff i alle transportledd, og å flytte gods fra vei til båt og bane.

2.1 - Jernbane og togtilbud					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
IC Vestfoldbanen	Utvikling av Vestfoldbanen gjennom en raskest mulig planlegging og utbygging av dobbeltspor og nye stasjoner langs hele banen.	<ul style="list-style-type: none"> Følge opp planer og prosjekter for utbygging av Vestfoldbanen. Være pådriver inn mot nasjonale myndigheter, bl.a. gjennom uttalelse til NTP og statsbudsjett Delta i prosjektgrupper for initierte mulighetsstudier for stasjoner langs Vestfoldbanen 	FK, i samarbeid med Bane NOR, Jernbanedirektoratet og kommuner	SMM-STR SIK-SP	Pågående arbeid som følges opp gjennom interne ressurser
Sikre et godt og tilpasset togtilbud på Vestfoldbanen	Styrke den regionale og lokale bo- og næringsutviklingen gjennom et konkurransedyktig togtilbud. Styrking av togtilbudet mot Oslo og mellom Grenland og Vestfoldbyene. Sikre en god kobling mot lokalt buss- og delemobilitetstilbud.	<ul style="list-style-type: none"> Oppfølging gjennom dialogmøter med Jernbanedirektoratet og togoperatør, med påfølgende skriftlig innspill fra fylkeskommunen (politisk sak). Jobbe for at kombinasjonsbillett buss/tog blir videreført etter 2024 uavhengig av togoperatør. 	FK i samarbeid med kommuner, Jernbanedirektoratet og togoperatør	SMM-STR SMM-KOLL	Pågående arbeid som følges opp gjennom interne ressurser
Bidra til mer gods på bane	Telemark og Vestfold skal være et nasjonalt knutepunkt for miljøvennlig transport på sjø og bane	<ul style="list-style-type: none"> Arbeide i nettverk og prosjekt for å gjøre regionen mer attraktiv for gods på bane samt å fremme Jyllandskorridoren som en nasjonal hovedåre for gods. Følges opp gjennom handlingsprogram for Plan for Intermodal godstransport i Telemark og Vestfold. 	FK, i samarbeid med kommuner, jernbaneetater, havnene, næringsliv og andre interessenter	SMM-STR	Pågående arbeid som følges opp gjennom interne ressurser
2.2 - Kollektiv og sykkel					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Busstilbud	Utvikle et markeds- og behovstilpasset busstilbud i fylket for innbyggere og besøkende. Sikre gode knutepunkt for bytte buss/buss eller buss/tog.	<ul style="list-style-type: none"> Følge opp og videreutvikle kollektivtrafikkplanene for kollektivtrafikken for byområdene. Prioritere tiltak der potensialet for økt bruk er størst Sikre tett dialog med kommunene om utvikling av kollektivtilbudet. Utvikle og teste nye løsninger for å styrke kollektiv og mobilitetstilbudet med mål om mer sømløse reiser 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-KOLL SMM-STR	Pågående arbeid, følges opp gjennom interne ressurser og budsjett for fylkesvei
Sykkel	Utvikle regionale sykkelruter som tiltrekker seg turister og fritidssyklende.	<ul style="list-style-type: none"> Skilte og utbedre regionale sykkelruter Omforme gamle jernbanespor til tilgjengelige turveier 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-NIK SMM-STR	Finansieres over driftsmidler og eventuelle spleiselag
2.3 - Fylkesveger og riksveger					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Utvikling av fylkesvegnettet	En miljø- og klimavennlig transport i fylket, samt en standard som sikrer fremkommelighet og trafikksikkerhet hele året for alle trafikantgrupper.	<ul style="list-style-type: none"> Følges opp i fireårige handlingsprogram for fylkesveier og i planuttalelser Gateutforming av fylkesveier gjennom byer og tettsteder skal vurderes opp mot veiens funksjon i det overordnede transportnettet. Dette for om mulig legge bedre til rette for myke trafikanter og bygge opp om stedskvaliteter. 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-STR	Pågående arbeid som følges opp gjennom budsjett for fylkesvei

Utvikling av riksvegnettet	Sikre en utvikling av riksvegnettet som bygger opp om viktige nærings- og utviklingsområder i fylket.	<ul style="list-style-type: none"> • Påvirke gjennom uttalelser til NTP og statsbudsjett • Gjennomføre mulighetsstudie for Øyakrysset som en del av Bypakke Larvik • Sikre vegforbindelse fra E18 til Kopstad godsterminal • Sikre god og forutsigbar fremkommelighet til Sandefjord lufthavn Torp. (Mobilitetsplan for Sandefjord kommune anbefaler ny vei fra Tassebekk, som bygges parallelt med jernbanen. Traseen er lagt inn i kommuneplanens arealdel.) 	FK i samarbeid med kommunen og SVV	SMM-STR SIK-SP	Delvis pågående utredningsarbeid. Finansieres gjennom NTP/ Statsbudsjett og/eller bompenger
2.4 - Havner					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Utvikling av havnene	Sikre tilstrekkelige muligheter for at havnene kan utvikle sin virksomhet. Jernbanetilknypning til Larvik havn vil være viktig for å få mer gods fra vei over til bane.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for at arealer til utvikling settes av i kommunenes arealplaner. • Følges opp i uttalelser til kommunenes arealplaner og påvirkningsarbeid mot beslutningstakere 	FK i samarbeid med havnene og kommuner	SMM-STR SIK-SP	Følges opp med egne ressurser
Båt og ferger	Utnytte potensialet som ligger i lokale fergesamband for turister og befolkningen. Følge opp Båt- og fergestrategien for Vestfold og Telemark.	<ul style="list-style-type: none"> • Fylkeskommunen vil vurdere å overta hovedansvaret for ferge til Veierland. • Bidra til langsiktighet for ikke lovpålagte båttruter. • Støtte utviklingen av elektrifisering av ferger og båter 	FK i samarbeid med kommuner	SMM-STR SMM-KOLL NIK-NE	Følges opp med egne ressurser
2.5 - Lufthavn					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det – tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Sandefjord lufthavn Torp	Videreutvikle lufthavnen med tanke på å styrke regionens attraktivitet i et bo-, besøks- og bedriftsperspektiv	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre gode rammevilkår for drift og utvikling av lufthavnen. • Delta i planleggingen av ny jernbanestasjon på Torp • Sikre god mobilitet til og fra flyplassen 	FK i samarbeid med Bane NOR og kommunen	SMM-STR NIK-NE SIK-SP	Følges opp med egne ressurser
2.6 - Klima og næring					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Grønn Jyllandskorridor	Videreutvikle Jyllandskorridoren som en effektiv, bæredyktig, og multimodal transportkorridor mellom Oslo og Stavanger via havnene i Larvik, Grenland og Kristiansand til Jylland og Hamburg, i.e. utenlandskorridor 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre 3-årig Interreg-prosjektet ("Grønn Jyllandskorridor") sammen med europeiske partnere i forvaltning, næringsliv og transportetater med følgende satsingsområder (med forbehold om tilsagn) • Være pådrivere for tiltak i Jyllandskorridoren overfor nasjonale myndigheter og EU, og gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid i nettverk. • Følges opp gjennom handlingsprogram for Plan for Intermodal Godstransport i Telemark og Vestfold 	SMM-STR SIK	SMM-STR NIK-NE	Følges opp med egne ressurser og midler fra Interreg
Overgang til fossilfri drivstoff	Bidra til raskere etablering av energistasjoner for grønn næringstransport på Østlandet.	<ul style="list-style-type: none"> • Delta i 3-årig KlimaSats-prosjekt sammen med fylker og kommuner på Østlandet gjennom Østlandssamarbeidet og Osloregionen. 	SMM-STR SIK-SP	SMM-STR	Følges opp med egne ressurser og KlimaSats-midler

		<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til å effektivisere saksbehandling • Bidra til å identifisere og sikre arealer til energistasjoner for fossilfrie drivstoff (e. g. el, biogass, og hydrogen) langs hovedkorridorene for tungtransport. 			
	Forskriftskrav og politisk vedtak om utslippsfri kollektivtrafikk på veg innen 2027.	<ul style="list-style-type: none"> • Stille krav til fossilfrie kjøretøy gjennom anbudsutlysning • Bidra til oppretting av ladeinfrastruktur på bussdepoter. 	FK	SMM-KOLL	Driftsmidler og egne ressurser

3. Vern av matjord, viktig natur, landskap og kulturmiljø

Samfunns mål nr. 2: Vestfolds matjordareal er økt, og de spesielle og uerstattelige verdier i Vestfolds natur, kulturlandskap og kulturmiljøer er bevart.

Presset på arealene er en viktig årsak til at vi står overfor en naturkrise. Artsmangfoldet til lands og til vanns synker drastisk. Uberørt natur er viktig for arters overlevelse. Fylkeskommunen skal hindre nedbygging av natur og verne om viktige jordbruks-, natur- og kulturverdier. Gjennom tiltak under dette innsatsområdet skal fylket jobbe for å balansere bruk og vern, oppnå arealnøytralitet, møte klimaendringene og stoppe naturkrisen.

3.1 - Arealbruk					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/ status
Arealnøytralitet / arealregnskap	Redusere klimagassutslippet ved bevisst arealbruk. Sette søkelys på konsekvenser for klima og naturmangfold ved nedbyggingen av natur, myr og jordarealer. Se byutvikling opp mot naturbevaring. Dette er en videreutvikle av langsiktige utviklingsgrenser (LUG) og kommunekartene i RPBA.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle og jevnlig oppdatere kartlegging av planlagt nedbygd areal i fylket • Finne og utvikle et egnet planleggingsverktøy og metode for å lage kommunale arealbudsjetter • Være en pådriver og kompetanseformidler mot kommunene 	FK	SIK-SP SIK-KMI	Driftsmidler og eksterne tilskuddsmidler vurderes.
Klimagasskalkulator	Beregne klimagassutslipp fra arealbruk og arealbruksendringer. Forenkla og effektivisere arbeidet med å ta klimahensyn i arealplanlegging.	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle en webbasert klimagasskalkulator som beregner klimagassutslipp fra arealbruk og arealbruksendringer 	FK og NIBIO i samarbeid	SIK-SP NIK-NE SIK-KMI	Finansiert med klimasatsmidler og driftsmidler
Massehåndtering og gjenbruk	Øke gjenbruk av masser, redusere transportomfang, ressursbruk og arealinngrep i fylket.	<ul style="list-style-type: none"> • Regional kartlegging (GIS) av massehåndtering og gjenbruk. Både byggeråstoff (pukk, grus) og overskuddsmasser. • Støtte lokalt arbeid. 	FK	SIK-SP NIK-NE SMM-UTB	Ikke startet. Driftsmidler

3.2 - Matjord, natur, kulturmiljø og landskap					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/ status
Følge opp jordvernmål, matjordveileder og matjordplaner	Redusere tap av dyrka- og dyrkbar mark Skaffe kunnskap om funksjon og virkning av matjordplaner	<ul style="list-style-type: none"> Kontinuerlig gjennom aktiv deltagelse i arbeid med arealplaner Evaluere matjordplanene i kommunene og matjordveileder. 	FK	NIK-NE	Driftsmidler.
Jordvern	Styrke jordvernet og sikre matforsyningen. Begrense nedbygging av dyrka og dyrkbar mark til et minimum.	<ul style="list-style-type: none"> Følge opp med oversikt over antall da dyrka og dyrkbar jord totalt i fylket og hvor mye som omdisponeres årlig. Følge med på arealutviklingen og i kommunale planer 	FK	NIK-NE SIK-SP	Driftsmidler
Naturmangfold	Styrke innsatsen med å ta vare på naturmangfoldet og begrense arealbeslaget. Etablere en regional politikk	<ul style="list-style-type: none"> Kartlegging av naturmangfold i kystsonen Sammenstille eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i Vestfold. 	FK	SIK-SP SIK-KMI	Finansiering avklares i politisk sak
Verne, ivareta og videreutvikle kulturmiljøer og landskap	Verne viktige landskap og natur av nasjonal verdi tett på byer og bebyggelse. Ivareta og videreutvikle kulturmiljøer og landskap av nasjonal interesse.	<ul style="list-style-type: none"> Kartlegge regionalt viktige landskap i hele fylket. Supplere landskapsanalysen som er utarbeidet for kystsonen. Sørge for at kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse i temakart. implementeres i Riksantikvarens nye nasjonale oversikt. Prioritere prosjekter av nasjonal interesse ved fordeling av tilskuddsmidler. 	FK	KRIF- Kulturav SIK-SP	Driftsmidler og egne personressurser

4. Forskning, kompetanseheving og nettverk

Dette innsatsområde er viktig for å nå alle de 8 samfunnsmålene i RPBA og RTP og bidrar til at fylkeskommunen evner å være en aktuell samarbeidsaktør

Fylkeskommunen har mål om å redusere klimagassutslippene i fylket med 60% innen 2030. For å nå målene er det viktig å stimulere til samarbeid gjennom nye og etablerte faglige arenaer, partnerskap og møteplasser. Innsatsområdet viser omfanget av nettverk og samarbeidsarenaer som fylkeskommunen drifter eller har en

sentral rolle i. Fylkeskommunen initierer innovative prosjekter, deltar i EU-prosjekter og FOU er. Tiltak under innsatsområdet skal bidra til kunnskapsheving og samarbeid for blant annet å nå klimamålet og en bærekraftig arealpolitikk. Innsatsområdet bidrar til å styrke fylkeskommunen er en aktuell samarbeidsaktør.

4.1 - Nettverk og samarbeidsfora					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Samarbeidsform mellom kommuner og fylkeskommunen i nye Vestfold	Det nye fylket er lite og har store kommuner. Sammen finne en samarbeidsform som oppleves nyttig og meningsfullt for begge parter.	<ul style="list-style-type: none"> Ta initiativ til dialog om forventningsavklaring om roller og samarbeid i nytt fylke 	FK tar initiativ	SIK-SP SMM-STR KRIF- Kulturarv	Egne personressurser Oppstart i siste del 2023
Plan & utvikling - Nettverk for arealplanleggere, by- og stedsutviklere	Være en aktuell samarbeidsaktør gjennom og kompetanse og faglig nettverk	<ul style="list-style-type: none"> Lage webinar, kurs og faglige samlinger Videreføre tilsvarende nettverk i nytt fylke, vurdere samhandling og ny form. 	FK	SIK-SP	Driftsmidler og egne personressurser - pågår
Nettverket for representanter for barn & unge	Styrke arbeidet med barn & unge i plansaker. Styrke ungdom og ungdomsråds medvirkning i plansaker og utviklingsarbeid.	<ul style="list-style-type: none"> Drifte og videreutvikle tilsvarende nettverk i nytt fylke, vurdere samhandling med Telemark Formidling av plansystemet gjennom å dele FK- produsert tegneserie. 	FK	SIK-SP	Driftsmidler og personressurser - pågår
Nettverk for universell utforming	Fremme arbeid med universell utforming. Styrke kompetansen både internt og i kommunene	<ul style="list-style-type: none"> Drifte og videreutvikle tilsvarende nettverk i nytt fylke, vurdere samhandling med Telemark 	FK	SIK-SP SMM-STR	Driftsmidler og egne personressurser - pågår
Forum for eiendomsutviklere	Styrke offentlig og privat samarbeid om spesielt byutvikling	<ul style="list-style-type: none"> Etablere og drifte nettverksforum for eiendomsutviklere. Delta i eksterne fora 	FK	NIK-NE SIK-SP SMM-STR	Driftsmidler og egne personressurser Vurderes i nytt fylke
Togforum Vestfoldbanen	Politisk og administrativt samarbeidsnettverk for informasjonsutveksling, kompetansebygging og påvirkning av utviklingen på jernbanen	<ul style="list-style-type: none"> Inneha sekretærrollen for nettverket. Tilrettelegge halvårlige møter og ved behov. 	FK	SMM-STR	Driftsmidler og egne personressurser - pågår
Godskonsept Vestfold og Telemark	Samarbeid for å fremme godstogforbindelser i Vestfold og Telemark som kan redusere trailertrafikk	<ul style="list-style-type: none"> Samarbeidsprosjektet mellom jernbaneetatene, havnene, industri og fylkeskommunen, videreføres som et nettverk. Fylkeskommunen deltar på politisk og administrativt nivå. Inneha sekretærrollen for nettverket, og tilrettelegge for møter ved behov. 	FK	SMM-STR	Driftsmidler og egne personressurser - pågår

4.2 - Kompetanse, klima, forskning og analyser					
Tema	Hva vil vi oppnå	Hvordan gjør vi det - tiltak	Eier/rolle	Ansvar	Finansiering/status
Revidere Byregnskapene fra 2018	Følge opp utviklingen i byene og hvordan bysentra har utviklet seg i perioden 2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Revidere Byregnskapene for Vestfoldbyene i samarbeid med kommuner som ønsker det. Flere kommuner har spurt om oppdaterte byregnskap. Anskaffe konsulent (GIS kunnskap) 	FK	SIK-SP	Driftsmidler og egne personressurser avklares. Oppstart i 2023
Innovasjon og bærekraftig omstilling	Heve kunnskap om gjenbruk, ombruk og delingskonsepser som berører fagområdet. Innovasjon i utviklingen av fylket	<ul style="list-style-type: none"> Delta i relevante EU- og forskningsprosjekter, piloter, nettverk, etc. sammen med aktuelle kommuner Følge opp og initiere innovative prosjekter Stille krav til økt fokus på bærekraft og klimaomstilling i tilskuddordninger og samarbeidsprosjekter 	FK	SIK-SP NIK, KLI SMM-STR	Driftsmidler og egne personressurser – nytt initiativ
Nye boformer og konsepter	Øke mangfoldet i boformer for å møte dagens- og framtidens utfordringer sosialt, økonomisk, klimamessig og demografisk.	<ul style="list-style-type: none"> Løfte temaet i fora med eiendomsutviklere Følge opp og støtte lokale initiativ og piloter av nasjonal interesse 	FK	SIK-SP SIK-KMI Folkehelse	Driftsmidler og egne personressurser – nytt initiativ
Livssyklusanalyser	Redusere klimaavtrykket ved etablering av nye byrom. Sikre klimatilpasning, grønne overvannshåndtering	<ul style="list-style-type: none"> Slutføre prosjektet «Klimapositiv design i uterom» Fremme Landskaps-LCA som verktøy, dele kunnskap og veilede kommuner Fremme Landskaps-LCA som internt verktøy i egne prosjekter, f.eks. skoler og bypakker. 	FK	SIK-SP	Prosjekt finansiert gjennom HKAPs Klima og miljø midler Pågår ut 2023.
	Redusere klimaavtrykket ved veibygging.	<ul style="list-style-type: none"> Pilotere utslippsfrie anleggsplasser Bruke Veg-LCA som verktøy 	FK	SMM-UTB	Driftsmidler, personressurser og Klimasats (Veg-LCA)
Deltagelse i EU- og FoU-prosjekter.	Styrke kunnskap og kompetansen innenfor tema som er viktige for utviklingen av fylket vårt.	<ul style="list-style-type: none"> Delta og samarbeide i KS sin kurspilot om strategisk og bærekraftig byledelse. 	KS	SIK-SP	Finansiert av KS, 2022-2023
		<ul style="list-style-type: none"> KS søker å bygge kunnskap om og utforske mulighetsrommet for regional arealpolitikk sin rolle i å nå FNs bærekraftsmål. 	KS	SIK-SP	Finansiert av KS, 2021-2023
		<ul style="list-style-type: none"> CITYCENTRE skal skape kunnskap om hvordan sentrum i små- og mellomstore byer kan bli mer attraktive, både med tanke på byutvikling, samarbeid og planprosesser. 	TØI	SIK-SP	Finansiert av driftsmidler, 2020-2024.
		<ul style="list-style-type: none"> Delta og samarbeide i relevante EU- og forskningsprosjekter, piloter, nettverk, etc. Støtte Larvik og Herregårdshagen i Bauhaus / NEB (EU) 	Varierer	SIK-SP SIK-KMI	Avklares i hvert tilfelle

5. Lenker til de regionale planene og andre relevante handlingsprogram

- [RPS Regional planstrategi 2020-2024](#)
- [Budsjett og økonomiplan 2022-2025](#), verbalpunkt 11)
- [Regional transportplan for Vestfold](#)
- [Regional plan for bærekraftig arealpolitikk i Vestfold](#)

Andre regionale handlingsprogram med grensesnitt mot RPBA/RTP

- [Handlingsprogrammet til Klimaplan for Vestfold](#)
- [Plan for intermodal godstransport i Telemark og Vestfold](#), handlingsprogrammet er under revidering
- Reiselivsstrategien for Vestfold og Telemark, HP: [HP Reiseliv](#)
- [Kulturstrategien «Vestfold og Telemark -der mennesker møtes»](#)
- [Handlingsprogram for Folkehelse](#)

6. Vedlegg

Dette er en rullering av gjeldende handlingsprogram. Evaluering for RTP og RPBA ligger her: [Evaluering](#)